

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.01.237> JEL classification: G32, I21, L81, H56, M21
UDC: 658:347.7:339.3

Юрій ГУДУСЬ

аспірант,
Західноукраїнський національний університет, Україна
E-mail: y.hudus@st.wunu.edu.ua
ORCID iD: 0009-0000-0717-1935

Павло ГАДОМСЬКИЙ

аспірант,
Західноукраїнський національний університет, Україна
E-mail: p.hadomskyi@wunu.edu.ua
ORCID iD: 0009-0003-0153-7782

Олег КЛИМИК

аспірант,
Західноукраїнський національний університет, Україна
E-mail: o.klymyk@st.wunu.edu.ua
ORCID iD: 0009-0004-7192-2392

ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО ПЕРІОДУ

АНОТАЦІЯ

Вступ. Для ефективного функціонування бізнесу ключовою складовою є прибуток. Підприємства торгівлі виконують важливу роль у підтриманні економіки у воєнний період. Тому формування прибутку таких підприємств повинно відбуватися на рівні, що забезпечує їх розвиток та конкурентоспроможність, навіть з урахуванням негативних факторів, які на нього впливають. Руйнівні наслідки війни відчули всі суб'єкти господарювання. Сфера торгівлі переживає суттєве зниження споживчої активності та порушення налагоджених шляхів збуту, причиною чого стало багато факторів, спричинених війною. Поглиблений аналіз таких факторів має дозволити своєчасно розпізнавати загрози для формування прибутку торговельних підприємств.

Мета статті – проаналізувати процес формування прибутку торговельних підприємств під час нестабільної економічної ситуації в Україні з метою виявлення та класифікації факторів, які уповільнюють розвиток підприємства та ускладнюють отримання прибутку.

Методи дослідження. При проведенні дослідження використано методи аналізу, синтезу, порівняння, абстрактно-логічний, графічний.

Результати. Проаналізовано показники діяльності торговельних підприємств в Україні у 2019–2023 роках та підкреслено тенденцію до зменшення їх кількості. Також відзначено збитковість їх діяльності та від'ємне значення рентабельності у 2022 році. Наголошено, що у механізмі формування прибутку підприємства основною метою є максимізація прибутку. Аналіз показників щодо прибутку торговельних підприємств у 2019–2023 роках показав, що найбільше їх погіршення спостерігалось у 2020 році (під час найбільших обмежень при пандемії коронавірусу) та у 2022 році (на початку повномасштабного російського вторгнення). Проте у 2022 році більш суттєвий негативний вплив

© Юрій Гудусь, Павло Гадомський, Олег Климик, 2025

Отримано: 22.02.2025 р.

Рекомендовано до друку: 20.03.2025 р.

Опубліковано: 26.03.2025 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати:

Гудусь Ю., Гадомський П., Климик О. Формування прибутку торговельних підприємств в умовах воєнного періоду. *Економічний аналіз*. 2025. Том 35. № 1. С. 237-245. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.01.237>

спостерігався на прибуток підприємств, ніж у 2020 році. Це доводить, що війна на відміну від інших загроз, несе найбільш руйнівний вплив.

Висновки. Дослідження факторів впливу на формування прибутку підприємства, що притаманні воєнному періоду, дозволило запропонувати їх класифікацію за різними ознаками (фізичні та інфраструктурні; соціальні; економічні; зміна поведінки постачальників і партнерів) при цьому також поділяючи їх на зовнішні та внутрішні. Застосування запропонованої класифікації дозволить керівникам торговельних підприємств розробити своєчасно виявляти загрози, які негативно впливають на прибуток підприємства, та адаптувати бізнес до нових умов розвитку.

Ключові слова: прибуток підприємств; фінансова нестабільність; воєнні загрози; чистий дохід; адаптація; фактори впливу; внутрішні та зовнішні чинники.

Вступ

Одним із важливих показників для оцінки діяльності суб'єктів господарювання є прибуток, отримання якого дозволяє здійснювати фінансування витрат суб'єкта та забезпечити подальший розвиток діяльності підприємства. Нестабільність фінансово-економічної ситуації в Україні в період воєнного стану ускладнює для бізнесу процес отримання прибутку та розвитку підприємств. Торгівля є однією із сфер, які найбільше постраждали від повномасштабного російського вторгнення, адже знищення торговельних запасів під обстрілами, втрата логістичних шляхів постачання та збуту продукції, зниження купівельної спроможності населення та інші причини призвели до значного зниження прибутків для підприємств цієї сфери.

Однак для підтримання економіки країни бізнес має працювати підлаштовуючись та переорієнтовуючись на виклики воєнного часу. З метою забезпечення прибутковості керівники підприємств торгівлі повинні здійснювати пошуки резервів скорочення витрат, швидко розпізнавати ризики, що виникають під час діяльності та адаптуватися до нових реалій господарювання.

Отже актуальність дослідження обумовлена необхідністю виокремлення основних факторів, що впливають на формування прибутку підприємств у сфері торгівлі, з метою своєчасної ідентифікації ризиків, якими супроводжується такий вплив, та удосконалення процесу формування прибутку в умовах воєнного стану.

Проблематика формування прибутку підприємств в умовах воєнного стану є досить актуальною та розглядається у багатьох наукових працях. Теоретичні аспекти категорії

«прибуток підприємства» розглядали у своїх працях О. Майборода, Г. Сукрушева Г., Є. Куліш [1, с. 312], а також Н. Покровська та Д. Катрич [2, с. 5]. Обидві групи вчених визначають прибуток як явище, що характеризує його фінансову стійкість та можливість подальшого розвитку. Водночас О. Майборода, Г. Сукрушева, Є. Куліш [1, с. 312] підкреслюють, що прибуток свідчить про ступінь успіху здійснення діяльності, а Н. Покровська та Д. Катрич [2, с. 5] наголошують на важливості отримання прибутку для подальшого його інвестування, а також аналізують взаємодію факторів, які впливають на прибуток, зокрема, його розмір та стабільність.

Більш практико орієнтований підхід до трактування прибутку підприємства застосовують у своїй праці О. Стащук та Н. Жигар, які визначають це поняття як «частину доходу, яка залишається після вирахування всіх витрат, пов'язаних із отриманням цього прибутку, а також витрат зі сплати податків». Також автори окреслюють фактори, що впливають на формування прибутку, та слушно наголошують, що основним з них є нестабільна фінансово-економічна ситуація у воєнний період [3, с. 15].

Фактори, що впливають на збільшення чистого прибутку підприємств, детально характеризують М. Марченко, Л. Ширяєва, С. Онешко, Л. Чиж та Н. Хотєєва, до яких відносять «ціну, обсяг реалізації, інші операційні доходи, які пов'язані з ростом курсу долара та собівартістю реалізованої продукції, а також зниження операційних витрат» [4, с. 99].

Негативну тенденцію до зменшення кількості суб'єктів господарської діяльності, які працюють у сфері торгівлі, підкреслюють Н. Райтер, Г. Мацьків, акцентуючи увагу на

стресових ситуаціях, які переживає торговельний бізнес протягом 2019–2024 років (коронавірусна криза, війнні події) та котрі знижують прибутковість торгівельних підприємств [5, с. 18].

Не зважаючи на значну кількість досліджень з цієї проблематики, потребує поглибленого дослідження формування прибутку підприємств торгівлі з акцентом на фактори, які впливають на цей процес у війнний період.

Мета та завдання статті

Метою статті є аналіз процесу формування прибутку торговельних підприємств в умовах фінансово-економічної нестабільності, спричиненої війнними подіями в Україні, з метою виявлення та класифікації чинників, які негативно впливають на прибутковість, гальмують розвиток підприємств і потребують врахування при розробленні адаптаційних управлінських рішень.

Для реалізації поставленої мети в статті визначено такі завдання дослідження:

1. Проаналізувати динаміку ключових фінансово-економічних показників діяльності торговельних підприємств України у 2019–2023 роках з акцентом на прибуток, дохід, рентабельність.

2. Визначити основні зовнішні та внутрішні фактори, які впливають на процес формування прибутку торговельних підприємств в умовах війнного періоду.

3. Систематизувати виявлені фактори за ознаками (фізичні, інфраструктурні, економічні, соціальні, поведінкові), а також за джерелом виникнення (зовнішні та внутрішні).

4. Побудувати схему (модель) взаємозв'язку факторів впливу на прибуток підприємств, що дозволяє ідентифікувати найбільш ризиконебезпечні зони впливу війнного стану.

5. Обґрунтувати можливості практичного застосування запропонованої класифікації факторів для розроблення адаптивної управлінської стратегії в сфері торгівлі.

Виклад основного матеріалу дослідження

Діяльність підприємств торгівлі зосереджена на виробництві, купівлі та продажу товарів. Функціонування торговельних підприємств пов'язано з широким спектром галузей, зокрема таких як виробництво та продаж побутової техніки, продуктів харчування, медикаментів, приладів, обладнання, одягу тощо. Основною метою діяльності таких підприємств є задоволення потреб споживачів шляхом пропозиції їм високоякісних товарів, що відповідають їхнім потребам.

Навіть в умовах бойових дій в країні торговельний бізнес залишається актуальним: споживачі дещо переорієнтували свої потреби, але зацікавлені у нових продуктах, які полегшують життя або є необхідними навіть у війнний період. Тож сфера торгівлі завжди залишається висококонкурентною, що змушує власників підприємств покращувати якість товарів і послуг.

Проте економічна криза та фінансова нестабільність позначається на показниках діяльності підприємств торгівлі (табл. 1).

Таблиця 1. Показники діяльності підприємств торгівлі в Україні у 2019–2023 рр. *

Період, рік	Кількість суб'єктів господарювання		Обсяг реалізованої продукції		Чистий прибуток (збиток), млн. грн**	Рентабельність діяльності підприємств, %*
	всього, тис одиниць	відсоток до загальної кількості, %	всього, млн грн	% до загальної кількості		
2019	775,9	40,0	3716008,5	38,5	57049,7	20,4
2020	767,2	38,9	3803753,5	37,8	4359,9	1,2
2021	720,5	36,8	5045885,0	37,1	70522,1	19,3
2022	611,2	35,3	4146613,0	37,6	-15158,6	-3,6
2023	659,7	34,5	5250330,6	39,0	69618,9	16,1

* Складено автором на основі [6].

** Дані зазначаються за 9 місяців (січень-вересень) кожного відповідного року.

Зазначені у таблиці дані свідчать про стійку тенденцію до зменшення господарюючих суб'єктів у сфері торгівлі протягом 2019–2023 років. Обсяг реалізованої продукції кожного року зростає, але у 2022 році він знизився на 18% у порівнянні з попереднім роком. Аналогічно цьому показнику у 2022 році фінансовий результат торговельних підприємств показав збиток, а рентабельність діяльності – від'ємне значення. Це свідчить про значний вплив початку воєнних дій на діяльність торговельних підприємств. Водночас, у 2023 році ці показники вже значно покращилися, що означає певну адаптацію підприємств до умов воєнного часу.

Як відомо, обсяг реалізованої продукції, прибуток та рівень рентабельності залежать від результатів виробничої діяльності, співпраці із постачальниками продукції та інвесторами,

налагодження маркетингової стратегії підприємства.

Здійснюючи управління кількістю та ціною реалізованої продукції, а також витратами, підприємство формує прибуток та спрямовує свої зусилля для найбільш ефективного управління цим процесом. Тож у процесі господарської діяльності відбувається формування прибутку підприємства. Інформація про дані, на підставі яких формується прибуток підприємства, зазначається у звітності, що складається відповідно до вимог Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [7] (далі – Стандарт № 1), зокрема, у звіті про фінансові результати.

Механізм формування прибутку можна зобразити у вигляді послідовної схеми (рис. 1).

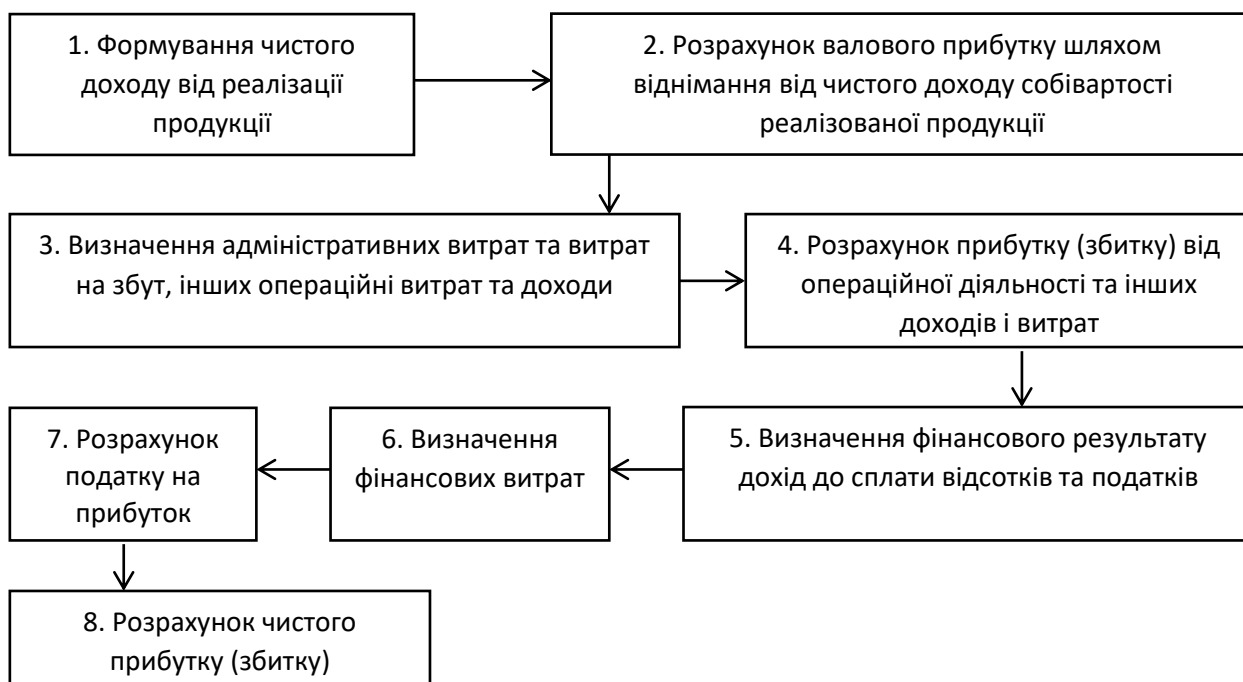

Рис. 1. Алгоритм формування прибутку торговельних підприємств*

* Розроблено автором на основі [7].

Зображена на рисунку послідовність формування прибутку підприємства відображає, що основними завданнями суб'єкта підприємництва є максимізація прибутку з метою його відповідності ресурсному потенціалу підприємства, а також

забезпечення оптимальної пропорційності між рівнем доходів та витрат.

Проаналізувати формування чистого прибутку підприємств торгівлі можна на підставі статистичних показників діяльності цих суб'єктів. Для проведення дослідження взято до уваги показники підприємств за

напрямами діяльності «Оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами» та «Роздрібна торгівля, крім

торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами» [6].

Таблиця 2. Динаміка формування чистого прибутку торговельних підприємств у 2019–2023 рр.*

(млн. грн)

Показники	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3749358,1	3754996,0	4744064,5	3966292,0	5254367,4
Інші операційні доходи	130600,0	88441,6	102788,7	108618,2	88306,1
Інші доходи	85001,7	48794,1	83530,3	58749,8	66885,5
Разом чисті доходи	3964966,4	3892238,0	4930384,1	4133661,7	5409560,6
Операційні витрати	3744650,1	3738458,7	4718771,1	3949169,3	5124399,0
Інші витрати	100312,0	114419,7	81706,7	148408,1	135293,3
Витрати усього:	3863749,1	3870319,9	4825551,5	4118409,9	5292034,7
<i>з них собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)</i>	<i>3238060,5</i>	<i>3187251,2</i>	<i>4069492,0</i>	<i>3286965,6</i>	<i>4417117,8</i>
Чистий прибуток (збиток)	101217,3	21918,1	104832,6	15251,8	117525,9

* Складено автором на основі [6].

Як видно з даних таблиці, значне погіршення фінансових показників підприємств торгівлі відбулося у 2022 році: чистий дохід від реалізації продукції зменшився на 20%, а чистий прибуток – майже у 7 разів, але фінансовим результатом став не збиток, а все ж таки прибуток.

Отже, можна зробити висновок, що зміна фінансових результатів торговельних підприємств більш яскраво проявилася у 2022 році, тобто на початку повномасштабного вторгнення. У наступному році фінансовий результат покращився, що свідчить про певну адаптацію бізнесу до умов воєнного часу.

Зазвичай на формування прибутку підприємств за будь-яких умов економіки постійно впливають різні фактори [8]. Умовно такі фактори можна класифікувати на внутрішні (обсяг виробничих ресурсів, тривалість та ефективність використання ресурсів тощо) та зовнішні (нормативна зміна податкових ставок, політичні рішення Уряду щодо діяльності підприємств, співпраця з партнерами тощо).

За відносно стабільної економічної ситуації в країні фактори впливу є мінімальними та переважно проявляються як внутрішні, проте в умовах воєнного стану майже всі фактори мають зовнішнє джерело походження. Після

початку повномасштабного російського вторгнення український бізнес хоч і частково пристосувався до нових умов, проте менеджерам торговельних підприємств потрібно враховувати ряд факторів.

Так, бойові дії та руйнування у регіоні або обстріли територій торговельних підприємств можуть призводити до постійного або тимчасового зупинення їх роботи, а також збитків у великих обсягах від знищення майна. Крім цього, деякі підприємства припинили свою діяльність через окупацію територій, де вони знаходяться.

Суттєвий вплив на прибуток підприємств торгівлі під час воєнного періоду спричинили демографічні зміни в країні: багато потенційних клієнтів виїхали за кордон або перемістилися в інші регіони країни. Також слід додати, що змінилися потреби багатьох споживачів, які почали купувати інші товари або більш дешевші.

Обстріли критичної інфраструктури призвели до тимчасових відключень електроенергії. Робота підприємств торгівлі у значній мірі залежить від наявності електроенергії, адже комп'ютерне та виробниче обладнання потребує електропостачання [9]. У зв'язку з цим

власникам торговельних підприємств необхідно було купувати обладнання для забезпечення безперебійного електроживлення (генератори), що призвело до зростання витрат. Крім цього, вартість обладнання, інших матеріалів та запасів зростає через знецінення національної валюти.

Військове вторгнення в Україну спричинило зменшення імпорту товарів від іноземних

торговельних мереж майже на 60% [10], що призвело до зменшення продажів.

Наведені фактори можна систематизувати за чинниками впливу на діяльність торговельних підприємств, а також відобразити взаємозв'язок внутрішніх факторів із зовнішніми (рис. 2).

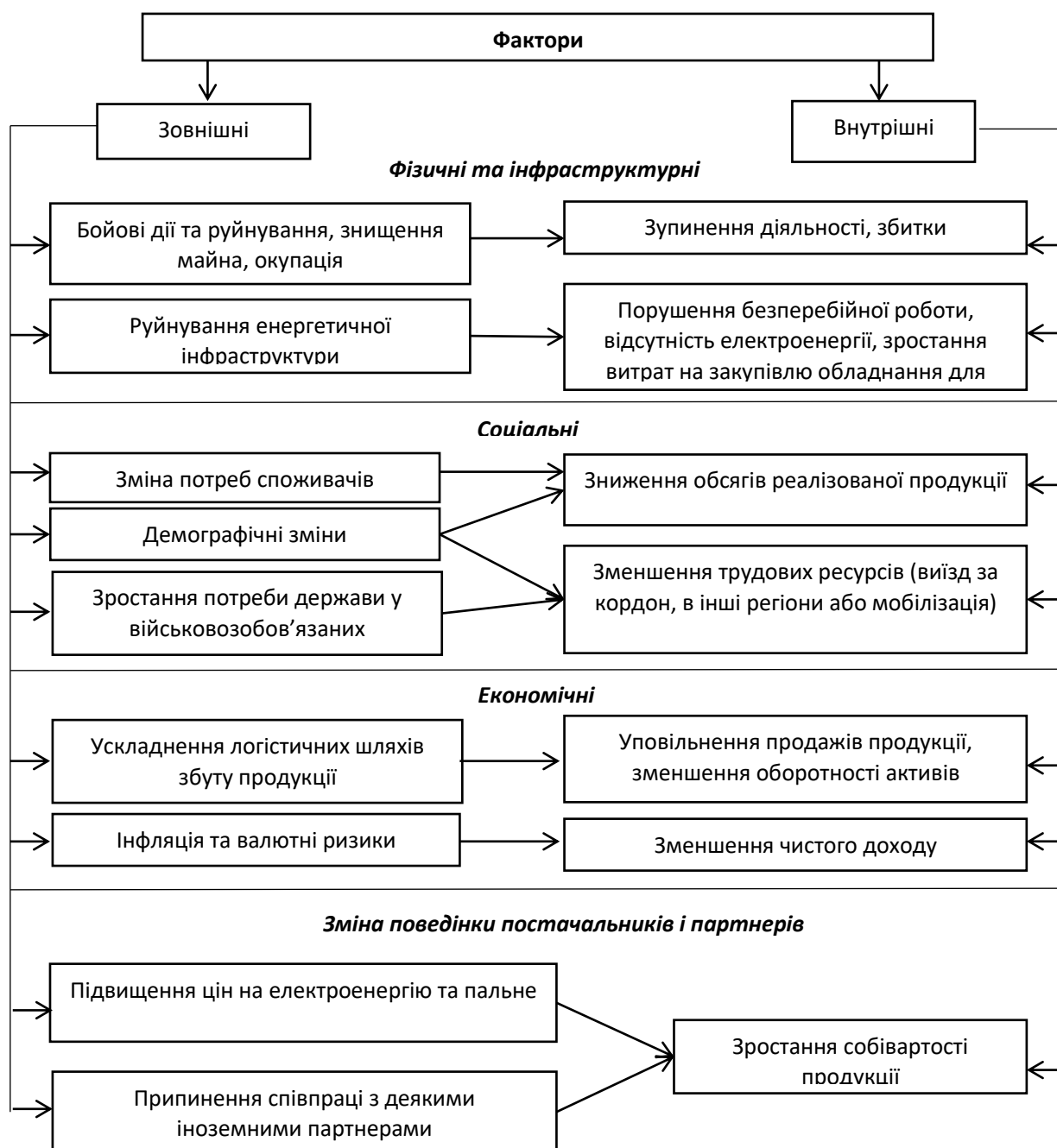

Рис. 2. Систематизація факторів впливу на формування прибутку торговельних підприємств*

* Розроблено автором.

Як видно з рисунку, може бути безліч факторів, що впливають на формування прибутку підприємства, але основним джерелом їх виникнення на сьогодні є воєнні дії, які відбуваються на території України. Наведена систематизація факторів підтверджує, що негативний вплив війни проявляється як у безпосередніх збитках підприємств (втрата майна, клієнтів, збитки), так і у погіршенні умов для ведення бізнесу (економічна нестабільність, соціальні наслідки тощо).

Запропонована класифікація факторів впливу на формування прибутку торговельних підприємств здатна допомогти керівникам підприємств розробити заходи з адаптації бізнесу до екстремальних умов воєнного стану. Підприємства змушені постійно переглядати свої бізнес-моделі, бути готовими до пошуку нових ринків збуту та партнерів, а також робити все можливе для утримання беззбитковості та розвитку своєї діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Майборода О. Є., Сукрушева Г. О., Куліш Є. В. Теоретична сутність категорії «прибуток підприємства». *Економіка та суспільство*. 2017. Вип. 10. С. 310–313.
2. Покровська Н., Катрич Д. Дефініція терміну «прибуток в економічній науці». *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. С. 1–6.
3. Staschuk O., Zhihar N. Formation and use of profit business subjects under the conditions of the state of martial. *Economic journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*. 2022. Vol. 3 (31). С. 12–17.
4. Аналіз фінансової звітності підприємства (практикум): навчальний посібник / М. М. Марченко, Л. В. Ширяєва, С. В. Онешко, Л. П. Чиж, Н. В. Хотєєва; під заг. ред. Л. В. Ширяєвої. 2-ге вид., доробл. і доп. Київ: Видавничий дім «Інтернаука», 2021. 176 с.
5. Райтер Н. І., Мацьків Г. В. Особливості здійснення підприємницької діяльності в торговельній галузі. *Ефективна економіка*. 2024. № 8. С. 1–22.

Висновки

Основна мета діяльності суб'єкта підприємництва спрямована на збільшення прибутку, який є джерелом для здійснення витрат. Воєнна загроза відобразилася негативно на діяльності торговельних підприємств та їх можливостях формувати обсяги прибутку, необхідні для повноцінного функціонування. Аналіз факторів впливу на формування прибутку торговельних підприємств дозволив запропонувати їх класифікацію, поділяючи на групи за різними ознаками (фізичні та інфраструктурні; соціальні; економічні; зміна поведінки постачальників і партнерів). Наголошено на необхідності підприємствам торгівлі адаптуватися умов ведення бізнесу у воєнний період. Застосування класифікації факторів впливу на процес формування прибутку підприємств дозволить своєчасно розпізнавати загрози для бізнесу та приймати відповідні рішення щодо їх мінімізації.

6. Економічна діяльність / Внутрішня торгівля та діяльність підприємств у 2020–2023 роках. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868. Дата оновлення: 07.11.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
8. Гирич С. Проблеми підприємств торгівлі в умовах воєнного стану та шляхи їх вирішення. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-79>.

9. Час для роботи: як відновлювався та адаптувався український бізнес за рік війни. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/chas-dlya-roboti-yak-vidnovlyuvavsya-ta-adaptuvavsya-ukrajinskiy-biznes-za-rik-viyni-12154170.html>.

10. Бізнес під час війни. URL: <https://chm-s.com/blog/biznes-pid-chas-vijni/>.

REFERENCES

1. Maiboroda, O. Ye., Sukrusheva, H. O., & Kulish, Ye. V. (2017). Theoretical essence of the category «enterprise profit». *Economy and Society*, (10), 310–313.
2. Pokrovska, N., & Katrych, D. (2024). Definition of the term «profit» in economic science. *Economy and Society*, (59), 1–6.
3. Staschuk, O., & Zihhar, N. (2022). Formation and use of profit by business entities under martial law. *Economic Journal of Lesya Ukrainka Volyn National University*, 3(31), 12–17.
4. Marchenko, M. M., Shyriaieva, L. V., Oneshko, S. V., Chyzh, L. P., & Khotieieva, N. V. (2021). *Analysis of financial reporting of the enterprise (practicum): Textbook* (2nd ed., revised and expanded) (L. V. Shyriaieva, Ed.). Kyiv: InterNauka Publishing House.
5. Raiter, N. I., & Matskiv, H. V. (2024). Features of conducting business activities in the trade sector. *Efficient Economy*, (8), 1–22.
6. State Statistics Service of Ukraine. (2023). *Economic activity / Domestic trade and business activity for 2020–2023*. <https://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Ministry of Finance of Ukraine. (2023). *National Accounting Standard (NAS) 1 “General Requirements for Financial Reporting”*, Order No. 73 dated 07.02.2013. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
8. Hyrych, S. (2024). Problems of trade enterprises under martial law and ways to solve them. *Economy and Society*, (59). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-79>
9. UNIAN. (2023). *Time to work: How Ukrainian business recovered and adapted after a year of war*. <https://www.unian.ua/economics/finance/chas-dlya-roboti-yak-vidnovlyuvavsya-ta-adaptuvavsya-ukrajinskiy-biznes-za-rik-viyni-12154170.html>
10. Chernihiv Business School. (n.d.). *Business during war*. <https://chm-s.com/blog/biznes-pid-chas-vijni/>

Yuriy Gudus, PhD student, West Ukrainian National University, Ukraine

Pavlo Gadomskyi, PhD student, West Ukrainian National University, Ukraine

Oleh Klymyk, PhD student, West Ukrainian National University, Ukraine

Profit formation of trading enterprises in wartime conditions

Abstract

Introduction. For the effective functioning of business, profit is a key component. Trading enterprises play an important role in supporting the economy during the war period. Therefore, the formation of profits of such enterprises should occur at a level that ensures their development and competitiveness, even taking into account the negative factors that affect it. The devastating consequences of the war were felt by all business entities. The trade sector is experiencing a significant decrease in consumer activity and disruption of established sales channels, which was caused by many factors caused by the war. An in-depth analysis of such factors should allow for timely recognition of threats to the formation of profits of trading enterprises.

The purpose of the article – to analyse the process of profit formation of trading enterprises during the unstable economic situation in Ukraine in order to identify and classify factors that slow down the development of the enterprise and complicate the production of profit.

Research methods. The research used methods of analysis, synthesis, comparison, abstract-logical, and graphic.

Results. The performance indicators of commercial enterprises in Ukraine in 2019–2023 were analysed and the tendency to decrease their number was emphasized. The unprofitability of their activities and the negative value of profitability in 2022 were also noted. It was emphasized that in the mechanism of forming the profit of an enterprise, the main goal is to maximize profit. An analysis of the profit indicators of commercial enterprises in 2019–2023 showed that their greatest deterioration was observed in 2020 (during the greatest restrictions during the coronavirus pandemic) and in 2022 (at the beginning of the full-scale Russian invasion). However, in 2022, a more significant negative impact was observed on the profits of enterprises than in 2020. This proves that war, unlike other threats, has the most destructive impact

Conclusions. The study of factors influencing the formation of enterprise profits, inherent in the war period, allowed us to classify them according to various characteristics (physical and infrastructural; social; economic; changes in the behaviour of suppliers and partners), while also dividing them into external and internal. The application of the proposed classification will allow managers of trading enterprises to develop timely identification of threats that negatively affect the enterprise's profits, and adapt the business to new development conditions.

Keywords: corporate profits; financial instability; military threats; net income; adaptation; influencing factors; internal and external factors.

Cite as: Gudus, Y., Gadomskiy, P., and Klymyk, O. (2025). Profit formation of trading enterprises in wartime conditions. *Economic analysis*, 35 (1), 237-245. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2025.01.237>